

تحقیقات مالی اسلامی

۲۱

دوفصلنامه علمی «تحقیقات مالی اسلامی»

سال یازدهم، شماره اول (پیاپی ۲۱)، پاییز و زمستان ۱۴۰۰

صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام
با همکاری انجمن علمی مالی اسلامی ایران

مدیرمسئول: حسین حسن زاده سروسنایی
سرمدیر: غلامرضا مصباحی مقدم
مدیر داخلی: عباس پورحسن یامی

اعضای هیأت تحریریه (به ترتیب رتبه و الفبا):

رضا تهرانی ..... استاد (تخصص: مدیریت مالی و سرمایه گذاری) دانشگاه تهران
علی رضائیان ..... استاد (تخصص: مدیریت رفتار سازمانی) دانشگاه شهید بهشتی
فریدون رهنمای رودپشتی ..... استاد (تخصص: مالی و حسابداری) دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
غلامرضا مصباحی مقدم ..... استاد (تخصص: فقه اقتصادی) دانشگاه امام صادق علیه السلام
حسن آقا نظری ..... استاد (تخصص: اقتصاد اسلامی و حقوق اسلامی) پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
غلامرضا گودرزی ..... استاد (تخصص: مدیریت تحقیق در عملیات) دانشگاه امام صادق علیه السلام
علی سعیدی ..... دانشیار (تخصص: مدیریت مالی و حسابداری) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال
احمد شعبانی ..... دانشیار (تخصص: اقتصاد اسلامی) دانشگاه امام صادق علیه السلام
سعید صحت ..... دانشیار (تخصص: مدیریت ریسک و بیمه) دانشگاه علامه طباطبائی
محمد طالبی ..... دانشیار (تخصص: مدیریت مالی) دانشگاه امام صادق علیه السلام
غلامعلی معصومی نیا ..... دانشیار (تخصص: اقتصاد اسلامی و مالی اسلامی) دانشگاه خوارزمی

عضو مشورتی هیأت تحریریه:

محمدحسین قوام ..... استادیار (تخصص: مدیریت بانکداری اسلامی) دانشگاه امام صادق علیه السلام

* براساس مجوز شماره ۳/۱۸/۵۸۹۷۸۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دوفصلنامه علمی «تحقیقات مالی اسلامی» از شماره ۲ (بهار و تابستان ۱۳۹۱) دارای درجه علمی - پژوهشی است.

مقالات نشریه در پایگاه‌های ذیل نمایه می‌شود:

پایگاه دوآج: <https://www.doaj.org>
پایگاه گوگل اسکالر: <https://www.scholar.google.com>
پایگاه استنادی علوم جهان اسلام: <https://www.isc.gov.ir>
پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <https://www.sid.ir>
پایگاه مجلات تخصصی نور: <https://www.noormags.com>
پایگاه اطلاعات نشریات کشور: <https://www.magiran.ir>
پایگاه مرجع دانش: <https://www.civilica.com>
پرتال جامع علوم انسانی: <https://www.ensani.ir>

ویراستار انگلیسی: علرضا روشن ضمیر

ویراستار فارسی، صفحه‌آرا و تجدید طرح جلد: عباس پورحسن یامی

مقالات این نشریه لزوماً بیان‌کننده دیدگاه دانشگاه نیست. نقل مطالب تنها با ذکر کامل مأخذ رواست.

۴۱۰ صفحه / ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال / چاپخانه: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام

نشانی: ایران، تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام، صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵

مدیریت امور علمی و تحریریه: دانشکده معارف اسلامی و مدیریت، تلفکس: ۰۲۱)۸۸۰۸۰۷۳۳

صاحب امتیاز، امور فنی و پشتیبانی: معاونت پژوهش و فناوری، تلفکس: ۰۲۱)۸۸۰۹۴۹۱۵

آدرس سامانه اختصاصی نشریه: <https://www.ifr.journals.isu.ac.ir>

Email(1): ifr@isu.ac.ir

Email(2): ifr.isujournals

اهداف و چشم‌انداز دو فصلنامه علمی «تحقیقات مالی اسلامی»

دو فصلنامه علمی «تحقیقات مالی اسلامی» اولین نشریه تخصصی مالی اسلامی در کشور است که با همت گروه نظام مالی اسلامی مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام راه‌اندازی گردید و در حال حاضر توسط گروه مالی اسلامی دانشکده معارف اسلامی مدیریت دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، با همکاری انجمن علمی مالی اسلامی ایران و با هدف تولید ادبیات اسلامی و بومی در حوزه مالی به منظور ارتقاء و تحول دانش مالی با رویکرد اسلامی-ایرانی و پاسخ‌گویی به نیازهای کاربردی سازمان‌ها و نهادهای مالی نظام جمهوری اسلامی ایران و در زمینه‌ها و محورهای تخصصی ذیل مقالات در سطح علمی - پژوهشی را منتشر می‌کند:

- تئوری‌های مالی اسلامی؛
- قواعد فقه مالی اسلامی؛
- فقه مالی اسلامی؛
- حقوق مالی اسلامی؛
- ابزارهای تأمین مالی اسلامی؛
- ابزارهای مدیریت ریسک اسلامی؛
- تحلیل اقتصادی ابزارهای مالی اسلامی؛
- نهادهای مالی اسلامی؛
- بازار سرمایه اسلامی؛
- بانکداری اسلامی؛
- بیمه‌های اسلامی؛
- حسابداری مالی اسلامی؛
- قیمت‌گذاری اوراق مالی اسلامی؛
- صندوق‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری اسلامی؛
- سایر موضوعات مرتبط.

فهرست مطالب

- علمی - پژوهشی (بازار سرمایه اسلامی) ۱
- طراحی بازار سرمایه اسلامی در چهارچوب نظام اقتصادی اسلام (ماهیت، عناصر، روش کشف و طراحی) ۱
سیدعباس موسویان* و محمد توحیدی
- ارزیابی و تحلیل معاملات تقلیدی و قرارداد معاملات انعکاسی از منظر فقهی و حقوقی ۳۹
میلاذ خوش‌زبان* و محمودرضا خواجه‌نصیری
- علمی - پژوهشی (تئوری مالی اسلامی) ۷۵
- بررسی عوامل تأثیرگذار بر سواد مالی اسلامی با استفاده از تکنیک دنب ۷۵
جلال نادری، محمود رامشینی* و فاطمه زارعی
- علمی - پژوهشی (قواعد فقه مالی اسلامی) ۱۱۱
- پژوهشی در قاعده فقهی مالی احتیاط در اموال دیگران ۱۱۱
اکبر محمودی*
- علمی - پژوهشی (فقه مالی اسلامی) ۱۴۵
- تخلف انحلال قهری قراردادها از قصد متعاملین (با تأکید بر ضمان ناشی از وجه التزام قراردادهای آتی) ۱۴۵
محمد رسول آهنگران* و نوید امساکی
- علمی - پژوهشی (حقوق مالی اسلامی) ۱۶۹
- ماهیت حقوقی گروه اقتصادی با منافع مشترک و تمییز آن با شرکت مدنی در فقه امامیه و سایر نهادهای مشابه ۱۶۹
مجید رهائی*، سیدحسن حسینی مقدم و مهدی فلاح خاریکی

علمی - پژوهشی (ابزارهای تأمین مالی اسلامی)

۱۹۳ ..... تبیین الگوی عملیاتی تأمین مالی پروژه‌ای در نظام بانکی جمهوری اسلامی ایران
احسان ذاکرنیا*، علی صالح‌آبادی و حسین حسن‌زاده سروسنانی

علمی - پژوهشی (تحلیل اقتصادی ابزارهای مالی اسلامی)

۲۲۷ ..... تحلیل اختیار باینری از جنبه اقتصادی و فقهی
عبدالمحمد کاشیان* و الهام پارسا

علمی - پژوهشی (بیمه‌های اسلامی)

۲۵۹ ..... طراحی بیمه عمر قابل معامله در بازار ثانویه بر مبنای فقه امامیه
محمدجواد پاک‌نیت* و محمدحسین قوام

علمی - پژوهشی (بانکداری اسلامی)

۲۹۱ ..... عملیات پردازش پس از معامله در بستر بلاکچین؛ الگویی برای به‌کارگیری فین‌تک در مالی اسلامی
ریاب منصوری* و مهدی قائمی‌اصل

۳۳۳ ..... مسئولیت‌پذیری اجتماعی بانکداری اسلامی مدلی برای تأثیر بر جامعه
سیداکبر سیدهاشمی*، شهرام میرزایی دریانی، مجید احمدلو و فرزاد ستاری اردبیلی

۳۶۳ ..... پویایی‌های نظری تحلیل بهره و ربا در اندیشه اقتصادی متفکران مدرسی (قرن ۱۲ تا ۱۷)؛ رهیافت‌هایی برای اقتصاد اسلامی
محمدحسین بهمن‌پور خالصی و محمدجواد شریف‌زاده*